

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Arteveldehogeschool**

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
22 januari 2015	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Accreditatiebesluit	
(003441)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
bijlagen	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als goed.

4

De opleiding trekt in haar visie de kaart van het competentiegericht onderwijs. Binnen deze visie werkte ze vijf kerncompetenties uit: opvoeden; ontwikkeling begeleiden; professionaliseren en innoveren; partner zijn van ouders, externen en het schoolteam; participeren in de samenleving. Deze keuze voor het competentiegerichte onderwijs vertaalt zich verder als profilering in een eigen set van opleidingsspecifieke leerresultaten. De opleidingsspecifieke leerresultaten werden zowel bij het werkveld afgetoetst als internationaal gebenchmarkt (universiteit van Stavenger in Noorwegen). De vijf kerncompetenties worden geconcretiseerd in 16 opleidingscompetenties en deze worden aangevuld met vier opleidingsattitudes. Tot slot profileert de opleiding zich door haar samenwerking met de opleiding Pedagogie van het Jonge Kind en dit om de eigen maatschappelijke profilering en aandacht voor diversiteit nog te versterken.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als goed.

Het programma bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs bedraagt 180 studiepunten en bestaat uit samenhangende, structurerende leerlijnen waarbij theorie gradueel afbouwt en praktijk en stage toenemen. De keuzes zijn goed onderbouwd door een visie, sterk is de samenhang tussen theorie en, praktijk.

Het programma realiseert haar vooropgestelde leerresultaten via vijf programmalijnen: "algemene vaardigheden", "ontwikkeling begeleiden", "breed leraarschap", "praktijk en stage" en "profilering". Elk opleidingsonderdeel maakt deel uit van één van de vijf programmalijnen. Doorheen deze programmalijnen lopen ook enkele impliciete leerlijnen: "omgaan met diversiteit", "informatie- en onderzoeksvaardigheden", "muzische vaardigheden" en "reflectievaardigheden". De keuze voor deze specifieke opbouw is onderbouwd door de onderwijsvisie van de opleiding. Zo is bijvoorbeeld de programmalijn "algemene vaardigheden" erop gericht om de studenten een aantal specifieke vaardigheden eigen aan het leraarschap aan te leren en om eventuele aanvangsverschillen te

Pagina 2 van 8 overbruggen. Inhoudelijke vakkennis en praktijkgerichte didactische vaardigheden komen op hun beurt aan bod binnen de programmalijn "ontwikkeling begeleiden".

Studenten krijgen de mogelijkheid om hun blik te verruimen aan de hand van een profileringstraject. In de programmalijn "profilering" kiezen ze één theoretisch opleidingsonderdeel, doen ze een praktijkervaring op in de vorm van een keuzestage en werken ze een onderzoek uit in de bachelorproef. Op deze laatste worden studenten vanaf opleidingsjaar twee voorbereid. Doorheen de drie opleidingsjaren lopen de studenten stage (8 SP in jaar 1, 13 SP in jaar 2 en 25 SP in jaar 3) in de praktijk. De keuzestage (6SP) komt hier nog bij.

Er wordt een breed gamma aan werkvormen gehanteerd zoals hoorcolleges, werkcolleges, gastsprekers, belevingsactiviteiten (zoals studiebezoeken), vaardigheidstrainingen, praktijkvoorbeelden en zelfstandig werk. Voor het Switch-traject is in minder contacturen voorzien en gaat de voorkeur uit naar 'blended learning': contactonderwijs en zelfstudie ondersteund door ICT. Het cursusmateriaal is gestructureerd, inhoudelijk goed, up-to-date en het wordt met regelmaat van de klok gereviseerd.

Het academiejaar is opgesplitst in twee semesters. Op het einde van elk semester is er een examenperiode waarin de studenten examens afleggen over de opleidingsonderdelen van het betreffende semester. Examens worden georganiseerd op het einde van het eerste en tweede semester (eerste zittijd) en tijdens de maanden augustus/september (tweede zittijd).

De visitatiecommissie is van mening dat de opleiding een doordacht en transparant toetsbeleid heeft waarin aandacht is voor validiteit, transparantie en betrouwbaarheid. Binnen dit toetsbeleid zijn de opleidingscompetenties de gehanteerde evaluatiecriteria. Bijna alle opleidingscompetenties worden getoetst in de afstudeerstage. De opleiding hanteert een breed gamma van evaluatievormen en streeft op dit vlak een zo groot mogelijke transparantie na ten opzichte van de studenten. Gebruikte evaluatievormen zijn: schriftelijke en mondelinge examens, presentaties, demonstraties, opdrachten en taken. Er is binnen het programma ruimte voorzien voor formatieve toetsing met het oog op feedback, naast de evidente summatieve toetsing. Onder deze feedback verstaat men voornamelijk de individuele feedback van de docent met daarnaast ook een vorm van peerfeedback. De bachelorproef en de stages worden op een aparte manier geëvalueerd en met de nodige aandacht voor de specifieke competenties.

Aan de opleiding is een uitgewerkt informatie- en onthaalbeleid voorzien. Studenten worden tevens tijdens hun opleiding ondersteund: nieuwe studenten worden op studie- en taalvaardigheden gescreend om de studenten van advies te voorzien. Studenten worden in hun studietraject bijgestaan door drie opeenvolgende procesbegeleiders, die tevens hun trajectcoach zijn. Deze trajectcoaches voeren studievoortgangsgesprekken met de studenten. In het kader van de stage wordt er voor elke student een intakegesprek voorzien met de procesbegeleider. Studenten die nood hebben aan extra ondersteuning tijdens hun traject kunnen een beroep doen op een leercoach. Voor niet studie-gerelateerde zaken is er de campusmedewerker van de dienst studentenvoorzieningen. Indien een student uiteindelijk beslist om vroegtijdig zijn studie af te breken, zal een persoon uit het zorgteam deze studenten helpen bij hun heroriëntering tijdens een exitgesprek.

De opleiding is gevestigd op de campus Sint-Amandsberg in Gent en gebruikt enkele aanvullende locaties om lessen te geven. De studenten kunnen terecht in vaklokalen die

Pagina 3 van 8 ruim voldoende zijn voor 36 studenten. Daarnaast zijn er enkele lokalen voor grotere groepen, vakspecifieke lokalen, twee sportzalen en een mediatheek. Deze laatste had een uitgebreide en specifieke collectie en voorziet in voldoende werkplek voor de studenten. Aan de mediatheek is eveneens één PC-lokaal verbonden. Er is een vernieuwde cafetaria die gebruikt kan worden als werkruimte voor groepswork. Wegens het groeiend aantal studenten staat de infrastructuur van de opleiding onder druk. De opleiding is zich bewust van deze problematiek en nam het op in het meerjarenplan. In de tussentijd houdt de opleiding de druk op de infrastructuur beheersbaar door overwogen lesroostering.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende.

Het werkveld geeft aan tevreden te zijn over de inzetbaarheid en kwaliteit van de afgestudeerden, maar ook van de stagiairs die stage lopen in hun instellingen. Volgens dit werkveld werkt de opleiding competentiegericht en investeert ze in haar studenten. De pas afgestudeerde leraren hebben uiteraard werkpunten maar het werkveld geeft aan dat de opleiding een omgeving creëert waarin aan deze punten gewerkt kan worden.

Ook de alumni zijn tevreden over hun inzetbaarheid en de voorbereiding op het leraarschap die ze genoten hebben. Ze voelen zich goed voorbereid en blijken volgens de cijfers van de opleiding snel een job te vinden.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Pagina 4 van 8 **Besluit**¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs
(professioneel gerichte bachelor) van de Arteveldehogeschool.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149,
besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs:
kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de
Arteveldehogeschool. De opleiding wordt aangeboden te Gent zonder afstudeerrichtingen.
De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 22 januari 2015

De NVAO
Voor deze:

b/a

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

Paul Zevenbergen
Bestuurder

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 8 januari 2015 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

Pagina 5 van 8 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Goed
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Arteveldehogeschool
Adres instelling	Hoogpoort 15 9000 GENT België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Kleuteronderwijzer(es)
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Gent
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academiejaar(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2014-2015
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs begeleidt kleuters in complexe school- en klascontexten bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Rekening houdend met de beginsituatie van de klasgroep en de belevingswereld van de individuele kleuter zorgt hij voor gepaste begeleiding, formuleert hij algemene en concrete doelen, selecteert hij passende leerinhouden en leerervaringen, aangepaste ontwikkelingsmaterialen, werk- en groepeeringsvormen. Hij functioneert autonoom en gebruikt hiervoor het Standaardnederlands.
2. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs creëert een aangenaam en uitdagend speel-, leer- en leefklimaat in de klas en op school, met oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het fysieke welzijn van de klasgroep en de individuele kleuter. Hij hanteert een zorgbrede aanpak en speelt positief in op de sociale, culturele en talige diversiteit binnen de klasgroep. Hij bevordert emancipatie, individuele ontplooiing en maatschappelijke participatie.
3. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs heeft een grondig inzicht in de brede ontwikkeling van de kleuter en beheerst de basiskennis - waaronder ten minste de ontwikkelingsdoelen - m.b.t. inhouden en vaardigheden uit de leergebieden Nederlands, wiskundige initiatie, wereldoriëntatie, muzische vorming en lichamelijke opvoeding, en leergebiedoverschrijdende thema's. Hij hanteert een geïntegreerde en mediawijze aanpak en volgt recente ontwikkelingen kritisch op.
4. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs creëert een veilige, werkbare en stimulerende speel-, leer- en leefomgeving. Hij zorgt voor een doel- en kindgerichte planning. Hij gaat correct om met administratieve taken.
5. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische, kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs communiceert discreet en in het Standaardnederlands of indien nodig een ander passend register met ouders/verzorgers over de kleuter, de school, opvoeding en onderwijs. Hij betreft ouders/verzorgers bij het klas - en schoolgebeuren.
7. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs werkt teamgericht en neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het schoolbeleid.
8. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs neemt deel aan het maatschappelijke debat over onderwijskundige thema's en over het beroep van de leraar en zijn plaats in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs denkt kritisch en met een open geest na over ontwikkelingen op het sociaal-politieke, sociaaleconomische, levensbeschouwelijke, cultureel-esthetische en cultureel-wetenschappelijke terrein.

Datum validatie: 10 juni 2013

Voorzitter:

- Kristien Arnouts, verantwoordelijke studiedienst Christelijke Onderwijs Centrale, ACV;

Leden:

- Sabine Dirx, kleuteronderwijzeres, Basisschool Klimop;
- Sara Gielen, professor Katholieke Universiteit Leuven;
- Jos Willems (onderwijskundige) lid van het College van Bestuur van de Zuyd Hogeschool, bestuurslid van de Hoger Onderwijs Vereniging voor Onderwijsresearch;
- Emma Van Houwe (student-lid) studente Kleuteronderwijs aan de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven.

De commissie werd ondersteund door Jannes Motmans, secretaris.